

Obrazovna vertikala

Dragi čitatelji,

Nova kurikulumna reforma je u posljednje vrijeme s pravom nezaobilazna tema prosvjetnih razgovora i predavanja. Nedvojbeno, cjelovita reforma nam odavno treba i krajnje je vrijeme da se u nju krene. Imala sam priliku slušati predavanje dr. Jokića o reformi iz prve ruke. Kreatori su po mom mišljenju dobro uočili glavne točke problema i lijepo su postavili strukturu projekta. Ta struktura sigurno će ostaviti traga i utjecati na druge buduće dokumente i projekte. No, dr. Jokić je također bio jasan u dvije stvari: sve mora biti gotovo otprilike do kraja godine (čitaj: do sljedećih izbora) i neće biti moguće mijenjati broj sati pojedinog predmeta u odnosu na sadašnji broj (čitaj: ipak nije cjelovita reforma). Ove dvije važne stvari direktno se odnose na reformatorima pretpostavljenu političku volju (znamo svi da u Hrvatskoj politička volja ili ne-volja tj. nevolja ima prednost pred nacionalnim obrazovnim interesima). Evo, primjerice, Nacionalni okvirni kurikulum (NOK) izašao je 2011. i svi smo očekivali da odmah nakon toga krene i izrada predmetnog kurikula. Ta je izrada trebala biti temeljita i nikako ishitrena. Umjesto toga, sljedećih se nekoliko godina ništa nije događalo, osim što smo živjeli u neobičnoj situaciji s dvama konceptualno skoro pa oprečnim dokumentima na snazi: Nastavnim planom i programom s jedne strane i NOK-om s druge. To je uspavano stanje trajalo nekoliko godina da bi se sada, u par mjeseci, opet političkom voljom, ambiciozno odlučilo napraviti ishitreni predmetni kurikulum po cijeloj obrazovnoj vertikali. Za predmete poput matematike, gdje je vertikala žila kucavica cijelog programa, to kratko vrijeme može biti posebno opasno.

Ja vertikalu shvaćam kao snop dugačkih vlakana ili žica skupljenih zajedno, koji prolaze učionicama vrtića i razredne nastave, zatim predmetne matematike te srednjoškolskim učionicama. Te žice napajaju učionice matematičkim sadržajem koji je primjeren uzrastu i predznanju učenika. Primjerice, uzmimo žicu koja predstavlja pojam kruga – drukčije ćemo pristupiti pojmu kruga u predškolskoj ustanovi gdje ćemo uočavati samo oblik, a drukčije u razrednoj

nastavi gdje ćemo ga upoznavati kao geometrijski lik i razlikovati ga od kružnice iako imaju isti oblik. U predmetnoj ćemo se nastavi upoznati s brojem π , a u srednjoj školi pak krugu i kružnici možemo pristupiti iz kuta analitičke geometrije, ili pak gledajući ih vezano uz primjenu, kao u nekim strukovnim školama.

Dotadni problem vertikale je u tome što je njezina važnost minorizirana u odnosu na horizontalu. Konstantno se godinama govori o povezivanju međupredmetnih sadržaja (to bi bila horizontala), a mnogo manje o suradnji po vertikali. Previše smo zatvoreni u svoje ladice da bismo mogli surađivati s drugim kolegama iz nekog drugog stupnja vertikale, višeg ili nižeg. Neki će se prije povezati s likovnjakom nego matematičarom s prethodnog ili sljedećeg nivoa. Važan dio u ovom problemu svakako ima organizirana strukovna komunikacija među različitim nivoima. Na ovom polju sasvim je u redu imati velika očekivanja od sustava, ali i lokalnih zajednica i pojedinaca.

Na ova razmišljanja o vertikali potaknule su me teme zanimljivih članaka pristigle u Uredništvo MiŠ-a. Tema koja se u zadnjih nekoliko godina pokazala kao problematična žica u vertikali kojoj treba prohodnost, svakako je financijska matematika. U ovom broju MiŠ-a pozabavili smo se opet tom problematikom, iz novog kuta. Lijepu suradnju po vertikali imali smo priliku vidjeti i na ekipnim natjecanjima iz matematike, gdje u istom timu sjede veliki i mali učenici i rješavaju matematiku timski. Fantastično, zar ne? U ovom broju donosimo osvrt na Veliku smotru matematičkog znanja, kao i još mnogo zanimljivih članaka. Zavrinite, sigurno ćete pronaći neke korisne i zanimljive ideje za nastavu.

Srdačno,

Dubravka Glanović Gračin